

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Ottende Afdeling)

15. januar 2015*

»EF-varemærker — international registrering, hvor Det Europæiske Fællesskab er designeret — ordmærket »MONACO« — absolutte registreringshindringer — beskrivende karakter — mangel på fornødent særpræg — artikel 151, stk. 1, og artikel 154, stk. 1, i forordning (EF) nr. 207/2009 — artikel 7, stk. 1, litra b) og c), og artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 207/2009 — delvist afslag på beskyttelse«

I sag T-197/13,

Marques de l'État de Monaco (MEM), Monaco (Monaco), ved advokat S. Arnaud,

sagsøger,

mod

Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (KHIM) ved V. Melgar, som befuldmægtiget,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af afgørelse truffet den 29. januar 2013 af Fjerde Appellkammer ved Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (sag R 113/2012-4) vedrørende den internationale registrering af ordmærket »MONACO«, hvor Det Europæiske Fællesskab er designeret,

har

RETTEN (Ottende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D. Gratsias, og dommerne M. Kancheva og C. Wetter (refererende dommer),

justitssekretær: E. Coulon,

under henvisning til stævningen, der blev indleveret til Rettens Justitskontor den 1. april 2013,

under henvisning til svarkriftet indleveret til Rettens Justitskontor den 7. august 2013,

under henvisning til afgørelsen af 5. november 2013 om tilladelse til indgivelse til Rettens Justitskontor af sagsøgerens skrivelse af 22. oktober 2013,

* Processprog: fransk.

under henvisning til bemærkningerne til denne skrivelse fra Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) indleveret til Rettens Justitskontor den 21. november 2013,

under henvisning til den ændrede sammensætning af Rettens afdelinger,

under henvisning til, at idet ingen af parterne har fremsat nogen anmodning om fastsættelse af et retsmøde inden for en frist af en måned, efter at det var forkyndt, at den skriftlige forhandling var afsluttet, og Retten derfor på grundlag af den refererende dommers rapport og i henhold til Rettens procesreglements artikel 135a har besluttet at træffe afgørelse uden at retsforhandlingerne omfatter et mundtligt stadium,

afsagt følgende

Dom

Sagens baggrund

- 1 Den 1. december 2010 opnåede Fyrstendømmet Monacos regering en international registrering, hvor Det Europæiske Fællesskab er designeret, hos Det Internationale Bureau ved Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret (WIPO) for ordmærket MONACO (herefter »det omhandlede varemærke«). Denne registrering blev indgivet til Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (KHIM) (herefter »Harmoniseringskontoret«) den 24. marts 2011.
- 2 De varer og tjenesteydelser, som varemærkeansøgningen vedrører, henhører under klasse 9, 12, 14, 16, 18, 25, 28, 35, 38, 39, 41 og 43 i Nicearrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker, som revideret og ændret.
- 3 Den 1. april 2011 gav Harmoniseringskontoret ex officio meddelelse til Monacos regering om foreløbigt afslag på beskyttelse af det omhandlede varemærke i den Europæiske Union i overensstemmelse med artikel 5 i protokollen til Madridarrangementet om den internationale registrering af varemærker, vedtaget i Madrid den 27. juni 1989 (EUT 2003 L 296, s. 22, herefter »Madridprotokollen«), og regel 113 i Kommissionens forordning (EF) nr. 2868/95 af 13. december 1995 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 40/94 om EF-varemærker (EFT L 303, s. 1), med senere ændringer, for visse varer og tjenesteydelser der er omfattet af den internationale registrering, hvor Det Europæiske Fællesskab er designeret (herefter »de omhandlede varer og tjenesteydelser«). Disse henhører under klasse 9, 16, 39, 41 og 43 og svarer i hver enkelt af disse klasser til følgende beskrivelse:
 - klasse 9: »magnetiske databærere«
 - klasse 16: »varer lavet af disse materialer [papir, pap], ikke indeholdt i andre klasser; tryksager; fotografier«
 - klasse 39: »transportvirksomhed; arrangering af rejser«
 - klasse 41: »underholdningsvirksomhed; sportsaktiviteter«
 - klasse 43: »midlertidig indkvartering«.

- 4 Begrundelserne anført til støtte for afslaget var det omhandlede varemærkes manglende fornødne særpræg og dets beskrivende karakter vedrørende de pågældende varer og tjenesteydelse i henhold til artikel 7, stk. 1, litra b) og c), i Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 af 26. februar 2009 om EF-varemærker (EUT L 78, s. 1).
- 5 Ved afgørelse af 18. november 2011, efter Monacos regerings svar på de indsigelser, som blev rejst i meddelelsen om foreløbigt afslag, bekræftede undersøgeren det delvise afslag på beskyttelse af det omhandlede varemærke i Unionen vedrørende de pågældende varer og tjenesteydelser og med de samme begrundelser, som tidligere var fremsat. Undersøgeren trak derimod indsigelserne i afgørelsen om foreløbigt afslag vedrørende »apparater til optagelse, transmission og gengivelse af lyd eller billeder« i klasse 9 tilbage.
- 6 Den 13. januar 2012 påklagede Fyrstendømmet Monacos regering denne afgørelse til Harmoniseringskontoret i medfør af artikel 58-64 i forordning nr. 207/2009.
- 7 Den 17. april 2012 indtrådte sagsøgeren, les Marques de l'État de Monaco (MEM), et monegaskisk aktieselskab, i sagen i stedet for Fyrstendømmet Monacos regering i egenskab af indehaver af det omhandlede varemærke.
- 8 Ved afgørelse af 29. januar 2013 (herefter »den anfægtede afgørelse«) afviste Fjerde Appelkammer ved Harmoniseringskontoret klagen. Appelkammeret fandt navnlig, at sagsøgeren ikke havde nogen særlig legitimitet til at støtte ret på det omhandlede varemærke vedrørende de pågældende varer og tjenesteydelser, idet det eneste væsentlige var, hvorvidt varemærket kunne registreres i henhold til artikel 7, stk. 1, litra b) og c), i forordning nr. 207/2009. Appelkammeret baserede for det første sit afslag på artikel 7, stk. 1, litra c), i den nævnte forordning, som forbyder registrering af beskrivende varemærker, såsom varemærker, som udelukkende består af tegn eller angivelser, der i omsætningen kan tjene til at betegne den geografiske oprindelse. I den sammenhæng henviste appelkammeret til den retspraksis, hvorefter forbindelsen mellem sådanne tegn og de varer eller tjenesteydelser, som er dækket af de nævnte varemærker, skal være tilstrækkelig direkte og konkret, hvilken retspraksis det fandt anvendelig i det foreliggende tilfælde, idet udtrykket »monaco« henviser til området af samme navn, og derfor på et hvilket som helst sprog på Unionens område kan opfattes som de omhandlede varers eller tjenesteydelsers geografiske oprindelse eller destination. Appelkammeret fastlog dernæst, at det omhandlede varemærke klart manglede det fornødne særpræg vedrørende de pågældende varer og tjenesteydelser i henhold til artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 207/2009. Endelig præciserede appelkammeret, at disse begrundelser ligeledes var gældende på grundlag af samme forordnings artikel 7, stk. 2.

Parternes påstande

- 9 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
 - Den anfægtede afgørelse annulleres.
 - Som et bispørgsmål anmodes Domstolen »om fornødent« om at tage stilling til anvendelsen af artikel 7, stk. 1, litra c), og artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 207/2009 i en tredjestat.
 - Harmoniseringskontoret tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 10 Harmoniseringskontoret har nedlagt følgende påstande:
 - Sagen afvises delvis, og i øvrigt frifindes Harmoniseringskontoret.
 - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

- 11 Til støtte for sin påstand om annullation af den anfægtede afgørelse har sagsøgeren formelt gjort fem anbringender gældende, som i det væsentlige udgør tre, dvs. for det første manglende eller utilstrækkelig begrundelse, for det andet tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra b), og af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 207/2009 og for det tredje tilsidesættelse af samme forordnings artikel 7, stk. 1, litra c), og artikel 7, stk. 1.
- 12 Harmoniseringskontoret har bestridt de af sagsøgeren fremførte anbringender og argumenter.
- 13 I henhold til artikel 151, stk. 1, i forordning nr. 207/2009 skal enhver international registrering, hvor Det Europæiske Fællesskab er designeret, fra registreringsdatoen, jf. artikel 3, stk. 4, i Madridprotokollen, have den samme virkning som en EF-varemærkeansøgning. Artikel 154, stk. 1, i den nævnte forordning bestemmer, at internationale registreringer, hvor Det Europæiske Fællesskab er designeret, skal gøres til genstand for en undersøgelse af absolutte hindringer for registrering på samme måde som EF-varemærkeansøgninger (dom af 13.4.2011, Deichmann mod KHIM (Gengivelse af et bøjet bånd omgivet af stiplede linjer), T-202/09, EU:T:2011:168, præmis 24).
- 14 Ifølge artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 207/2009 er det udelukket at registrere varemærker, som mangler fornødent særpræg. I henhold til artikel 7, stk. 1, litra c), i den nævnte forordning udelukkes fra registrering »varemærker, som udelukkende består af tegn eller angivelser, der i omsætningen kan tjene til at betegne varens eller tjenesteydelsens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, værdi, geografiske oprindelse, tidspunktet for varens fremstilling eller for præstationen af tjenesteydelsen eller andre egenskaber ved disse«. Artikel 7, stk. 2, i samme forordning bestemmer, at stk. 1 finder anvendelse, selv om registreringshindringerne kun er til stede i en del af Unionen.
- 15 I lyset af disse betragtninger skal det først og fremmest undersøges, om appelkammeret i forbindelse med vedtagelsen af den anfægtede afgørelse har overholdt sin begrundelsespligt.

Anbringendet vedrørende den manglende eller utilstrækkelige begrundelse

- 16 I henhold til artikel 75 i forordning nr. 207/2009 er Harmoniseringskontoret forpligtet til at begrunde sine afgørelser. Denne begrundelsespligt har samme rækkevidde som den, der er fastsat i artikel 296 TEUF, hvorefter ophavsmandens begrundelse af en retsakt skal fremgå klart og utvetydigt. Det dobbelte formål med forpligtelsen er dels at gøre det muligt for de berørte parter at få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, for at de kan forsvare deres rettigheder, dels, at Unionens retsinstanser kan efterprøve afgørelsens lovlighed (dom af 19.5.2010, Zeta Europe mod KHIM (Superleggera), T-464/08, EU:T:2010:212, præmis 47, og af 21.5.2014, Eni mod KHIM – Emi (IP) (ENI), T-599/11, EU:T:2014:269, præmis 29).
- 17 Sagsøgeren gør gældende, at appelkammeret ved den utilstrækkelige begrundelse af den anfægtede afgørelse har tilsidesat artikel 75 i forordning nr. 207/2009, artikel 296 TEUF og artikel 6 i konventionen. til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, underskrevet i Rom den 4. november 1950.
- 18 Sagsøgeren mener, for det første, at appelkammeret har begrænset sig til at henvise til de relevante bestemmelser i forordning nr. 207/2009 og dertil hørende retspraksis uden at uddybe de faktiske omstændigheder, som det havde lagt til grund, hvilket således afskærer sagsøgeren fra enhver forklaring på den delvise afvisning, som selskabets ansøgning var genstand for. Sagsøgeren vurderer for det andet, at begrundelsen for den anfægtede afgørelse er mangelfuld eller under alle omstændigheder er utilstrækkelig eller endog selvmodsigende, for så vidt angår afvisningen af beskyttelse af de omhandlede varer i klasse 9.

- 19 For så vidt angår det første klagepunkt, hvorefter appelkammeret ikke i den anfægtede afgørelse havde angivet begrundelsen for denne, skal det indledningsvis præciseres, at begrundelsespligten ikke pålægger appelkammeret at foretage en udtømmende gennemgang af hvert enkelt af de argumenter, der er fremført af parterne i sagen ved appelkammeret (jf. dom af 12.7.2012, Gucci mod KHIM – Chang Qing Qing (GUDDY), T-389/11, EU:T:2012:378, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis). Det er således tilstrækkeligt, at den pågældende institution redegør for de faktiske omstændigheder og retlige betragtninger, der har været afgørende for afgørelsens opbygning (dom ENI, nævnt i præmis 16 ovenfor, EU:T:2014:269, præmis 30; jf. i denne retning dom af 14.2.1990, Delacre m.fl. mod Kommissionen, C-350/88, Sml. EU:C:1990:71, præmis 16).
- 20 I denne henseende skal det bemærkes, at appelkammeret, i modsætning til det af sagsøgeren hævdede, efter at have opregnet de pågældende varer og tjenesteydelser i den anfægtede afgørelses punkt 2 og derefter have angivet begrundelserne for undersøgerens afgørelse (den anfægtede afgørelses punkt 8-13), anførte, at udtrykket »monaco« »umiddelbart vil blive opfattet som et rent informativt udtryk, som henviser til den geografiske oprindelse og bestemmelsesstedet« for de pågældende varers og tjenesteydelser, dvs. Monaco (den anfægtede afgørelses punkt 25). I den anfægtede afgørelses punkt 26-29 oplyste appelkammeret nærmere om forbindelsen mellem hver af de pågældende varer eller tjenesteydelser og det monegaskiske område og anførte således vedrørende de »magnetiske databærere« i klasse 9 og »varer lavet af disse materialer [papir, pap], ikke indeholdt i andre klasser; tryksager; fotografier« i klasse 16, at det omhandlede varemærke kunne »svare til emneangivelsen for disse varer, såsom bøger, turisthåndbøger, fotografier etc., som alle relaterer til Fyrstendømmet Monaco« (den anfægtede afgørelses punkt 26). Appelkammeret vurderede ligeledes, at det omhandlede varemærke, for så vidt som det angår tjenesteydelserne vedrørende »transportvirksomhed; arrangering af rejser« i klasse 39, »umiddelbart kunne svare til beskrivelsen af bestemmelsesstedet eller oprindelsesstedet for disse tjenesteydelser« (den anfægtede afgørelses punkt 27), at tjenesteydelserne vedrørende »underholdningsvirksomhed; sportsarrangementer« i klasse 41 naturligvis fandt sted i Monaco (den anfægtede afgørelses punkt 28), og at tjenesteydelserne vedrørende »midlertidig indkvartering« i klasse 43 blev tilbudt på Fyrstendømmet Monacos område (den anfægtede afgørelses punkt 29). Appelkammeret konkluderede på den baggrund, at det omhandlede varemærke vedrørende de pågældende varer og tjenesteydelser ville blive opfattet bogstaveligt og ikke som et varemærke og derfor var beskrivende i henhold til artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009 (den anfægtede afgørelses punkt 30 og 31).
- 21 På baggrund af det ovenstående fremgår det, at det første klagepunkt om manglende angivelse af de faktiske omstændigheder i den anfægtede afgørelse selv er faktisk urigtigt og på den foranledning må forkastes.
- 22 For så vidt angår det andet klagepunkt gør sagsøgeren gældende, at appelkammeret blot har bekræftet undersøgerens afgørelse, hvilket i betragtning af den utilstrækkelige begrundelse af denne første afgørelse eller dens selvmodsigende karakter derfor hindrer forståelsen for det nøjagtige omfang af det afslag, som blev meddelt sagsøgeren vedrørende varerne i klasse 9.
- 23 Det er korrekt, at undersøgerens afgørelse, hvorom det er vigtigt at understrege, at den ikke er underlagt Rettens jurisdiktion, idet Retten kun kan træffe afgørelse vedrørende appelkammerets afgørelser, giver anledning til forståelsesvanskeligheder, for så vidt som det øverst på s. 6 i den pågældende afgørelse angives, at »indsigelsen er bortfaldet for så vidt angår [...] »apparater til optagelse, transmission og gengivelse af lyd eller billeder«, »magnetiske databærere«, og at den »er opretholdt for så vidt angår [...] »magnetiske databærere«. Den deraf følgende tvetydighed blev imidlertid fjernet i undersøgerens afgørelse nederst på s. 10 og øverst på s. 11, eftersom de »magnetiske databærere«, der henhører under klasse 9, fremgår blandt de varer, for hvilke der er meddelt afslag på beskyttelse under det omhandlede varemærke, og »videnskabelige, nautiske, geodætiske, fotografiske, kinematografiske og optiske apparater og instrumenter samt apparater og instrumenter til vejning, måling, signalering, kontrol (overvågning), livredning og undervisning; redskaber og instrumenter til ledning, omkobling, omspænding, lagring, styring af elektricitet;

apparater til optagelse, transmission og gengivelse af lyd eller billeder; akustiske compactdisks; kontantautomater; mekanismer til forudbetalingsapparater; kasseapparater, regnemaskiner og databehandlingsudstyr, ildslukningsapparater«, der ligeledes henhører under klasse 9, fremgår blandt de accepterede varer.

- 24 Det er således med urette, at sagsøgeren gør gældende, at den utilstrækkelige begrundelse, som undersøgerens afgørelse var behæftet med, på sin vis har spredt sig til den anfægtede afgørelse, eftersom der efter gennemlæsning af denne første afgørelse ikke er tvivl om, hvilke produkter i klasse 9 der er accepteret eller afslået. Under alle omstændigheder er kun den anfægtede afgørelse underlagt Rettens legalitetskontrol.
- 25 Som anført i præmis 20 ovenfor, præciserede appelkammeret i den anfægtede afgørelses punkt 2 de omhandlede varer og tjenesteydelser. De eneste varer, der henhører under klasse 9, som nævnes der, er de »magnetiske databærere«. Således som det også blev understreget i samme præmis i nærværende dom, har appelkammeret gengivet ordlyden af denne betegnelse for at undersøge de omhandlede varers direkte og konkrete forbindelse med Fyrstendømmet Monaco (den anfægtede afgørelses punkt 26). I modsætning til sagsøgerens påstand følger det heraf, at appelkammeret behørigt har begrundet den anfægtede afgørelse vedrørende de varer, som henhører under klasse 9, og på en hensigtsmæssig måde har givet sagsøgeren mulighed for at indbringe dets analyse for Retten.
- 26 Sagsøgerens andet klagepunkt må derfor forkastes, og sammen med dette hele anbringendet.

Anbringendet om tilsidesættelsen af artikel 7, stk. 1, litra c), og af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 207/2009

- 27 Dette af sagsøgerens anbringender består reelt af fire led: Det første er baseret på et postulat, hvorefter appelkammeret har tilsidesat anvendelsesområdet for artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning 207/2009, sammenholdt med denne forordnings artikel 5 og dermed nævnte forordnings artikel 7, stk. 2, idet der ikke tages hensyn til, at det omhandlede varemærkes oprindelige indehaver er en tredjestat i forhold til Unionen; det andet vedrører en retlig fejl, som appelkammeret begik i forbindelse med fastsættelsen af den almene beskyttelsesinteresse i henhold til artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009; det tredje vedrører appelkammerets åbenbart fejlagtigt bedømmelse i forbindelse med definitionen af den relevante kundekreds, og det fjerde vedrører dels den manglende forbindelse mellem det omhandlede geografiske sted og de pågældende varer og tjenesteydelser, dels appelkammerets åbenbart fejlagtige bedømmelse i forbindelse med det geografiske kriterium. Selv om de argumenter, der vedrører de to sidste led, er placeret under overskriften vedrørende det pågældende varemærkes fornødne særpræg, dvs. vedrørende fejlagtig anvendelse af artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 207/2009, vedrører deres indhold hovedsagligt indsigelsen mod det afslag, der blev meddelt sagsøgeren på grundlag af artikel 7, stk. 1, litra c), i den nævnte forordning, sådan som det følger af punkt 70 i stævningen.

Vedrørende det første led baseret på tilsidesættelsen af anvendelsesområdet for artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009, sammenholdt med denne forordnings artikel 5

- 28 Det skal igen understreges, sådan som det er angivet i præmis 13 ovenfor, at under anvendelse af bestemmelserne i artikel 3, stk. 4, i Madridprotokollen og bestemmelserne i artikel 151, stk. 1, og artikel 154, stk. 1, i forordning nr. 207/2009 skal enhver international registrering, hvor Det Europæiske Fællesskab er designeret, fra registreringsdatoen, have den samme virkning som en EF-varemærkeansøgning.
- 29 I henhold til artikel 5 i forordning nr. 207/2009 kan »EF-varemærker [...] indehaves af enhver fysisk eller juridisk person, herunder offentlige virksomheder«.

- 30 Det kan udledes af den udtrykkelige ordlyd af den pågældende bestemmelse, som regulerer det personelle anvendelsesområde for forordning nr. 207/2009, at enhver juridisk person, herunder offentlige enheder, kan ansøge om beskyttelse af et EF-varemærke. Dette gælder således, naturligvis, et selskab, der er hjemmehørende i en tredjestat, men ligeledes for denne tredjestat selv, som, hvis den er et folkeretssubjekt, ikke desto mindre udgør en offentligretlig juridisk person som omhandlet i EU-retten.
- 31 Det følger heraf, at når den monegaskiske stat gennem sin regering har fremsat en anmodning om, at Unionen foretager en international registrering af det omhandlede varemærke, placerer den sig selv i anvendelsesområdet for forordning nr. 207/2009, og der kan således også rettes indsigelse mod denne stat på grundlag af en af de absolutte registreringshindringer i den nævnte forordnings artikel 7.
- 32 Sagt på en anden måde er det i modsætning til det, som sagsøgeren under henvisning til visse internationale aftaler inden for andre områder end EF-varemærker har hævdet, ikke EU-rettens anvendelsesområde, som er blevet udvidet til Fyrstendømmet Monacos område, men dette sidstnævnte, som af egen vilje har tilsigtet at være omfattet af anvendelsen af denne ret (jf. analogt dom af 24.11.1992, Poulsen og Diva Navigation, C-286/90, Sml., EU:C:1992:453, præmis 21-28, og af 21.11.2011, Air Transport Association of America m.fl., C-366/10, Sml., EU:C:2011:864, præmis 121-127), først som offentligretlig juridisk person, jf. artikel 5 i forordning nr. 207/2009, derefter indirekte ved overførslen til sagsøgeren af rettigheder knyttet til det omhandlede varemærke.
- 33 Appellammeret har således med rette anført, at »et princip, hvorefter en offentlig organisation eller virksomhed eller et regeringsorgan er indehaver af et varemærke, ikke [havde] nogen legitimitet« (den anfægtede afgørelses punkt 20), hvilket i øvrigt er tilstrækkeligt til at fastslå, at dette spørgsmål, i modsætning til det, som Harmoniseringskontoret gør gældende i svarskriftets punkt 12-15, blev rejst ved det pågældende appelkammer.
- 34 Som et bispørgsmål inden for rammen af dette første led i nærværende anbringende har sagsøgeren nedlagt påstand om, at Retten, »hvis relevant«, anmoder Domstolen om at tage stilling til de to følgende præjudicielle spørgsmål:
- Finder artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009 anvendelse på enhver erhvervsdrivende uden hensyntagen til dens egenskab af tredjestat?
 - Skal artikel 7, stk. 1, litra c), sammenholdt med artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 207/2009, fortolkes således, at det er tilladt at udvide den almene interesse på Unionens område til en tredjestats, således, at dennes almene interesse direkte eller indirekte påvirkes, henset til den omstændighed, at det delvise afslag på registrering af det ansøgte varemærke begrænser dets beskyttelse på denne tredjestats territorium, i dette tilfælde Fyrstendømmet Monaco?
- 35 Harmoniseringskontoret har rejst formalitetsindsigelse mod disse påstande.
- 36 I lyset af dels de i ovenstående præmis 28-33 anførte betragtninger, dels den faktiske omstændighed, at sagsøgeren kun har nedlagt sine påstande, »hvis relevant«, er Rettens undersøgelse af disse sidstnævnte ikke nødvendig.
- 37 Under alle omstændigheder skal opmærksomheden for det første henledes på, at proceduren efter artikel 267 TEUF er et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retsinstanser. Følgelig tilkommer det udelukkende de nationale retsinstanser, for hvem tvisten indbringes, og som har ansvaret for den retslige afgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at de kan afsige dom, såvel som relevansen af de spørgsmål, de forelægger Domstolen (dom af 7.7.2011, Agafiței m.fl., C-310/10, Sml., EU:C:2011:467, præmis 25).

- 38 For det andet er Rettens kompetencer opført i artikel 256 TEUF, som præciseret ved bestemmelserne i artikel 51 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol og artikel 1 i bilaget til den nævnte statut. Ved anvendelsen af disse bestemmelser har Retten ikke i medfør af artikel 267 TEUF kompetence til at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål. Der er derfor ikke grund til at henvise nærværende sag til Domstolen i henhold til artikel 112 i Rettens procesreglement og artikel 54, stk. 2, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol med den begrundelse, at den udelukkende henhører under sidstnævntes kompetence.
- 39 For det tredje, selv om artikel 256, stk. 3, TEUF præciserer, at Retten har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål, som forelægges den i medfør af artikel 267, inden for særlige områder fastlagt i statuten, skal det konstateres, at sidstnævnte ikke fastsætter de områder, hvor Retten har kompetence til at træffe præjudiciel afgørelse. Under den nugældende lovgivning har den således ikke kompetence i den henseende.
- 40 I dette tilfælde er det i forbindelse med et annullationssøgsmål til prøvelse af en afgørelse fra Harmoniseringskontoret, i mangel af en verserede sag ved en retsinstans i en EU-medlemsstat og på sagsøgerens eget initiativ, at Retten har fået forelagt anmodningen om præjudiciel afgørelse fra Domstolen. Sådanne påstande skal følgelig under alle omstændigheder afvises.
- 41 Henset til de betragtninger, som der er redegjort for ovenfor i præmis 28-40, skal det første led i dette anbringende dermed forkastes.

Angående det andet led, som vedrører urigtig retsanvendelse i forbindelse med fastlæggelsen af den almene beskyttelsesinteresse

- 42 I henhold til dette anbringendes andet led gør sagsøgeren gældende, at den almene interesse, som forfølges i artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009, dvs. den, som kræver, at tegn eller angivelser, der i handelen kan bruges til at betegne egenskaber ved de varer eller tjenesteydelser, som er omfattet af en varemærkeansøgning, kan bruges frit af alle (jf. i denne retning dom af 12.1.2006, Deutsche SiSi-Werke mod KHIM, C-173/04 P, Sml., EU:C:2006:20, præmis 62), er forskellig fra den, som kan påberåbes af en tredjestat, såsom Fyrstendømmet Monaco.
- 43 Dette andet led bygger på den samme urigtige forudsætning som nærværende anbringendes første led, nemlig at det ikke er EU-retten, som er anvendt på det monegaskiske område, men Fyrstendømmet Monaco, som i henhold til en international aftale har udvidet den pågældende ret for at kunne drage fordel af det omhandlede varemærke på hele Unionens område. Fyrstendømmet Monaco og herefter sagsøgeren var underlagt de samme krav vedrørende almen interesse som enhver erhvervsdrivende, som ansøger om registrering, eller som vil gøre indsigelse mod et sådant varemærke, når de havde til hensigt at handle inden for og uden for det indre marked beskyttet af et varemærke, som for så vidt angår dets virkninger var anerkendt som identisk med et EF-varemærke.
- 44 Disse betragtninger, der finder anvendelse på hele Den Europæiske Unions område, gælder så meget desto mere for en del heraf i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 207/2009.
- 45 Herefter skal det foreliggende anbringendes andet led ligeledes forkastes.

Angående det tredje led vedrørende appelkammerets åbenbart fejlagtige bedømmelse i forbindelse med definitionen af den relevante kundekreds

- 46 Sagsøgeren har indbragt klage over, at appelkammeret har anset »offentligheden i Det Europæiske Fællesskab« (den anfægtede afgørelses punkt 24) for den relevante kundekreds, og at appelkammeret har vurderet, at sidstnævnte er sammensat dels af gennemsnitsforbrugere, dels af specialister, alt efter om det drejer sig om den ene eller den anden vare eller den ene eller den anden tjenesteydelse blandt

de pågældende varer og tjenesteydelser. Sagsøgeren vurderer, at den »profilen på den relevante forbruger« (punkt 73 i stævningen) ikke er blevet defineret, navnlig med hensyn til postulatet, hvorefter udtrykket »monaco« »hovedsagligt refererer til koncepterne berømmelse og luksus« (samme punkt i stævningen).

- 47 Det bemærkes indledningsvis, at hvad angår tegn eller angivelser, der kan tjene til at betegne den geografiske oprindelse af eller det geografiske bestemmelsessted for kategorier af varer, for hvilke der ansøges om international registrering af varemærket, hvori Det Europæiske Fællesskab er designeret, navnlig geografiske navne, består der en almen interesse i at udelukke enerettigheder over dem, bl.a. på grund af deres evne ikke alene til eventuelt at angive kvaliteten af og de øvrige egenskaber ved de pågældende kategorier af varer eller tjenesteydelser, men også til på forskellig måde at påvirke forbrugernes præferencer, f.eks. ved at tilknytte varer eller tjenesteydelser til et sted, som kan fremkalde positive følelser (jf. i den retning dom af 25.10.2005, Peek & Cloppenburg mod KHIM (Cloppenburg), T-379/03, Sml., EU:T:2005:373, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).
- 48 Det skal endvidere bemærkes, at registrering dels er udelukket for geografiske navne som varemærker i de tilfælde, hvor de betegner bestemte geografiske steder, der allerede har et omdømme eller er kendte for den pågældende kategori af varer eller tjenesteydelser, og som derfor frembyder en forbindelse med dette efter den relevante kundekreds' mening, og dels er udelukket for geografiske navne, der kan bruges af virksomhederne som angivelser af den pågældende kategori af varer eller tjenesteydelsers geografiske oprindelse (jf. dom Cloppenburg, nævnt i præmis 47 ovenfor, EU:T:2005:373, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).
- 49 Det bemærkes imidlertid, at artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009 i princippet ikke er til hinder for registrering af geografiske navne, som ikke er kendt i de relevante kundekredse, eller som i det mindste er ukendte som betegnelse for et geografisk sted, eller endog af navne, for hvilke det på grund af egenskaberne ved det angivne sted ikke er sandsynligt, at den relevante kundekreds vil kunne forestille sig, at den pågældende kategori af varer eller tjenesteydelser hidrører fra dette sted eller er blevet grundlagt der (jf. dom Cloppenburg, nævnt i præmis 47 ovenfor, EU:T:2005:373, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).
- 50 Det følger heraf, at bedømmelsen af et tegns beskrivende karakter kun kan ske dels i forhold til de pågældende varer eller tjenesteydelser, dels i forhold til, hvorledes det opfattes af den relevante kundekreds (jf. dom Cloppenburg, præmis 47 ovenfor, EU:T:2005:373, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).
- 51 Ved denne bedømmelse er Harmoniseringskontoret forpligtet til at godtgøre, at det geografiske navn er kendt i de relevante kundekredse som betegnelse for et sted. Det er desuden en betingelse, at det omhandlede navn for nærværende efter de relevante kundekredsens mening frembyder en forbindelse med den pågældende kategori af varer eller tjenesteydelser, eller at det med rimelighed kan forudses, at et sådant navn efter kundekredsens mening vil kunne betegne nævnte kategori af varer eller tjenesteydelsers geografiske oprindelse. Inden for rammerne af denne vurdering skal der navnlig tages hensyn til det større eller mindre kendskab, som de relevante kundekredse har til det pågældende geografiske navn, samt til egenskaberne ved det sted, som dette angiver, og til den pågældende kategori af varer eller tjenesteydelser (jf. dom Cloppenburg, nævnt i præmis 47 ovenfor, EU:T:2005:373, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).
- 52 I det foreliggende tilfælde skal Rettens efterprøvelse begrænses til spørgsmålet om, hvorvidt det omhandlede varemærke for den relevante kundekreds udelukkende består af en angivelse, der i omsætningen kan tjene til at betegne de pågældende varer og tjenesteydelsers geografiske oprindelse. I den henseende er det ubestridt, at udtrykket »monaco« svarer til navnet på et Fyrstendømme, som er verdenskendt uanset sit areal på 2 km² og et befolkningstal, der ikke overskrider 40 000 indbyggere, og ikke mindst på grund af fyrstefamiliens berømmelse, tilrettelæggelsen af et formel 1-grand prix og en cirkusfestival. Fyrstendømmet Monacos berømthed er endnu mere udbredt blandt Den Europæiske

Unions borgere, navnlig på grund af sine grænser op til en EU-medlemsstat, Frankrig, det ligger nær ved en anden medlemsstat, Italien, samt denne tredjestats anvendelse af den samme valuta som 19 ud af 28 EU-medlemsstater, euroen.

- 53 Til forskel fra det typetilfælde, der gav anledning til Cloppenburg-dommen, nævnt i præmis 47 ovenfor (EU:T:2005:373), hvori Retten fandt, at det for den relevante kundekreds, dvs. den gennemsnitlige forbruger i Tyskland, ikke var bevist, at ordet »cloppenburg« med sikkerhed refererede til en lille by i dette land, er der derfor i den foreliggende sag ikke tvivl om, at udtrykket »monaco«, uanset den relevante kundekreds sproglige tilknytning, henleder opmærksomheden på det geografiske område af samme navn.
- 54 Sagsøgeren anfægter imidlertid, at den relevante kundekreds er offentligheden i Unionen, og det er i øvrigt nødvendigt at sondre mellem gennemsnitsforbrugeren og specialister afhængigt af de pågældende varer og tjenesteydelser.
- 55 Det er ikke desto mindre med rette, at appelkammeret for så vidt angår den internationale registrering, hvor Det Europæiske Fællesskab i sin helhed er designet, vurderede, at den relevante kundekreds bestod af dennes offentlighed, og det er ligeledes med rette, at appelkammeret i den anfægtede afgørelses punkt 24 har skelnet mellem masseproducerede varer og tjenesteydelser til den brede offentlighed, i forhold til hvilke den relevante kundekreds var gennemsnitsforbrugeren, og specialvarer og tjenesteydelser til en specifik kundekreds, i forhold til hvilke den relevante kundekreds var en specialiseret kundekreds. Appelkammeret begik derfor ingen fejl, da det definerede den relevante kundekreds og for så vidt angår de pågældende varer og tjenesteydelser tillagde denne kundekreds både et middelhøjt og et højt opmærksomhedsniveau.
- 56 Nærværende anbringendes tredje led skal følgelig forkastes.

Angående det fjerde led vedrørende dels den manglende forbindelse mellem det omhandlede geografiske sted og de pågældende varer og tjenesteydelser, dels appelkammerets åbenbart fejlagtige bedømmelse af det geografiske kriterium

- 57 Ifølge sagsøgeren har appelkammeret ikke påvist, at der hos den relevante kundekreds er en forbindelse mellem Fyrstendømmet Monaco og fremstillingen af magnetiske databærere, transportvirksomhed eller midlertidig indkvartering. For så vidt angår idrætsområdet og området for underholdningsvirksomhed anfører sagsøgeren, at kun formel 1-løbene og cirkusforestillingerne er kendte, og deres arrangører var indehavere af varemærker, som var uafhængige af det omhandlede varemærke.
- 58 Af de af appelkammeret med rette angivne grunde, som er nævnt i præmis 20 i den foreliggende dom, skal det, i modsætning til det af sagsøgeren hævdede, fastslås, at appelkammeret på tilstrækkelig måde har godtgjort, at der eksisterer en tilstrækkelig direkte og konkret forbindelse mellem hver af de pågældende varer og tjenesteydelser og det omhandlede varemærke, til at vurdere, at udtrykket »monaco« i omsætningen kan tjene til at betegne varernes geografiske oprindelse eller bestemmelsessted eller stedet for præstationen af tjenesteydelsen, og følgelig, at det omhandlede varemærke vedrørende de pågældende varer og tjenesteydelser var beskrivende.
- 59 For så vidt angår den påståede åbenbart fejlagtige bedømmelse i forbindelse med det geografiske kriterium kan der ikke gives medhold i sagsøgerens argument, hvorefter der bør sondres mellem statens fulde betegnelse (»Fyrstendømmet Monaco«) og kortformen (»Monaco«). Denne sondring hindrer nemlig ikke identifikationen af en forbindelse mellem de pågældende varer og tjenesteydelser og det omhandlede område. I den henseende står sagsøgerens argument om, at de ordmærker, som er identiske med det omhandlede varemærke, var accepterede af Harmoniseringskontoret, over for en dobbelt hindring. For det første, hvis Harmoniseringskontoret på baggrund af ligebehandlingsprincippet og princippet om god forvaltningsskik skal tage hensyn til trufne afgørelser,

der vedrører lignende ansøgninger, og særligt overveje, hvorvidt der i den foreliggende situation skal træffes samme afgørelse, skal anvendelsen af disse principper imidlertid være forenelig med legalitetsprincippet (jf. dom af 17.7.2014, Reber Holding mod KHIM, C-141/13 P, EU:C:2014:2089, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis). Som det fremgår ovenfor af præmis 47-58, har appelkammeret i den foreliggende sag med rette vurderet, at det ansøgte varemærke var omfattet af registreringshindringen i artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009, således at sagsøgeren ikke med føje kan påberåbe sig Harmoniseringskontorets tidligere afgørelser med henblik på at tilbagevise denne konklusion. For det andet er Harmoniseringskontorets argumentation befordrende for sagsøgeren selv for så vidt angår talrige andre varer og tjenesteydelser anført i nærværende doms præmis 23, som nu er beskyttet af det omhandlede mærke.

60 Nærværende anbringendes fjerde led og således hele anbringendet skal derfor forkastes.

Anbringendet om tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra b), og af artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 207/2009

61 Hvad angår begrebet fornødent særpræg ved et varemærke har sagsøgeren gjort gældende, at appelkammeret dels har begået en retlig fejl, dels har foretaget en åbenbart fejlagtig bedømmelse. Hvert af disse punkter, som indgår under to forskellige anbringender i stævningen, som Retten vurderer som forbundne, for så vidt som de vedrører den fortolkning af artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009, som der er anledning til at foretage, skal undersøges.

Angående den påståede retlige fejl

62 Sagsøgeren finder, at appelkammeret, idet det har indikeret, at der var et overlap i anvendelsesområderne for absolutte registreringshindringer dels i artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 207/2009, dels i den nævnte forordnings artikel 7, stk. 1, litra c), har tilsidesat Harmoniseringskontorets tidligere afgørelsespraksis såvel som retspraksis.

63 I denne forbindelse bemærkes det indledningsvis, at Harmoniseringskontorets afgørelsespraksis i overensstemmelse med den i præmis 59 ovenfor nævnte retspraksis ikke kan have nogen indvirkning på lovligheden af den anfægtede afgørelse.

64 Det skal dernæst bemærkes, at i modsætning til hvad sagsøgeren selv har gjort i stævningen, har appelkammeret, og idet det langt fra har foretaget en fælles analyse af to af de absolutte registreringshindringer i artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 207/2009, i første omgang med rette taget udgangspunkt i analysen baseret på artikel 7, stk. 1, litra c), i den nævnte forordning, netop fordi udtrykket »monaco« henviste til området af samme navn, og som dermed fra starten gav anledning til at undersøge, om de pågældende varer og tjenesteydelser havde tilstrækkelig direkte og konkret forbindelse med Fyrstendømmet Monacos områdebetegnelse (den anfægtede afgørelses punkt 21-31). Først på et senere tidspunkt (i den anfægtede afgørelse er denne passage indledt med »desuden«) anførte appelkammeret, at den anden absolutte registreringshindring baseret på artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 207/2009 ligeledes fandt anvendelse (den anfægtede afgørelses punkt 32 og 33) før det konkluderede, at der var et overlap i anvendelsesområderne for disse absolutte registreringshindringer (den anfægtede afgørelses punkt 34), hvilket er anerkendt i fast retspraksis (jf. i den retning dom af 10.6.2008, Novartis mod KHIM (BLUE SOFT), T-330/06, EU:T:2008:185, præmis 30, og af 7.10.2010, Deutsche Behindertenhilfe – Aktion Mensch mod KHIM (diegesellschafter.de), T-47/09, EU:T:2010:428, præmis 24).

65 Det er således med urette, når sagsøgeren hævder, at appelkammeret har begået en retlig fejl ved at anvende de ovenfor nævnte bestemmelser.

Angående den påståede åbenbart fejlagtige bedømmelse

- 66 Som beskrevet i præmis 27 ovenfor, vedrører dette klagepunkt hovedsagligt anbringendet om tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009. Sagsøgeren hævder imidlertid desuden, at appelkammeret har foretaget en åbenbart urigtig bedømmelse ved at anføre, at det omhandlede varemærke ikke havde fornødent særpræg, navnlig idet der refereres til koncepterne berømmelse og luksus og mere specifikt til en »vis forestilling om luksus« (punkt 77 i stævningen).
- 67 Det er i denne henseende vigtigt at fremhæve, at et ordmærke, som er beskrivende for egenskaberne ved varer eller tjenesteydelser i henhold til artikel 7, stk. 1, litra c), i forordning nr. 207/2009, af denne grund nødvendigvis mangler det fornødne særpræg i forhold til de samme varer eller tjenesteydelser i henhold til den samme forordnings artikel 7, stk. 1, litra b) (jf. dom af 11.2.2010, Deutsche BKK mod KHIM (Deutsche BKK), T-289/08, EU:T:2010:36, præmis 53, og af 29.3.2012, Kaltenbach & Voigt mod KHIM (3D eXam), T-242/11, EU:T:2012:179, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).
- 68 Som det imidlertid allerede er fastslået i præmis 47-60 ovenfor, er det ikke en retlig fejl, at appelkammeret har vurderet, at det omhandlede varemærke var beskrivende for de pågældende varer og tjenesteydelser. Varemærket har dermed ikke et fornødent særpræg i henhold til artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 207/2009, som det også er tilfældet for så vidt angår samme forordnings artikel 7, stk. 2, således som det er blevet fastslået i præmis 44 ovenfor.
- 69 Som det desuden i det væsentlige er blevet bemærket i præmis 64 ovenfor, har appelkammeret ligeledes anført, at den relevante forbruger essentielt ville opfatte det omhandlede varemærke som et middel til oplysning snarere end en handelsmæssig oprindelsesangivelse vedrørende de pågældende varer og tjenesteydelser (den anfægtede afgørelses punkt 33). Retten kan tiltræde denne analyse og finder dernæst heller ikke, at det omhandlede varemærke, i forhold til sidstnævnte varer og tjenesteydelser, har det fornødne særpræg.
- 70 Hvad angår appelkammerets påstande om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet, princippet om god forvaltningsskik og retssikkerhedsprincippet må disse forkastes som ugrundede, idet intet i sagen kan begrunde sådanne påstande. Navnlig den opdeling vare for vare og tjenesteydelse for tjenesteydelse, som Harmoniseringskontoret foretog med henblik på at undersøge forbindelsen mellem disse og det omhandlede varemærke, vidner om en grundig og omhyggelig undersøgelse, som respekterer princippet for god forvaltningsskik og retssikkerhedsprincippet. Hvad angår ligebehandlingsprincippet skal det understreges, at det ikke er tilsidesat alene på grundlag af den omstændighed, at visse af varerne og tjenesteydelserne, der er omfattet af det omhandlede varemærke, er beskyttet, og andre ikke er, idet denne omstændighed blot illustrerer, at tilsidesættelse af det nævnte princip på grund af en forskellig behandling forudsætter, at de pågældende situationer er ensartede, henset til alle de omstændigheder, som kendetegner dem. Dette er ikke tilfældet i den foreliggende sag.
- 71 Det foreliggende anbringende bør derfor forkastes, og Harmoniseringskontoret skal derfor frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

- 72 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 73 Sagsøgeren har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Harmoniseringskontorets påstand herom.

På grundlag af disse præmisser
udtaler og bestemmer

RET TEN (Ottende Afdeling):

- 1) **Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) frifindes.**
- 2) **Les Marques de l'État de Monaco (MEM) betaler sagens omkostninger.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. januar 2015.

Underskrifter